

ТУРЦИЯ

—○○○—

ВЪСТНИКЪ ЗА ИНТЕРЕСИТА НА НАРОДЪТЪ.

—○○○—

ТУРЦИЯ излизава сѣка сѣбота. Годишната цѣна за въ имперіята по царската поща, е 4 бѣли медиѣта; а въ имперіята, 5 бѣли медиѣта. Спомоществаніята трѣбува да сѣ годишни и предплатени. Писмата които са относѣтъ до редакціята са надписуватъ до Н. Генонича и П. Р. Сланейкова. Външните настоятели отговарятъ за вѣстникъ. Подписката за спомоществаніята става направо въ Цариградъ—Галата при издателити. —

23 СЕПТЕМВРИЯ (ПО НОВИ СТИЛЪ)

—○○○—

3 ДЖЕМАЗИ. 16-АКХИРЪ 1282 ОТЪ ЕГИПТА.

Умоляватъ са онѣя отъ нашии външни настоятели и спомоществатели които не сѣ ни внесли спомоществаніята да ни ги внесѣтъ по скоро; защото имамъ нужда отъ пари. Доста е толкосъ дѣто сме чакали. Печатрѣти искѣтъ пари; и нѣй отъ дѣ да вземемъ та да имъ дадемъ?

ЖЕЛѢЗЕНЪ ПЪТЪ ОТЪ ВАРНА ДО РУШЧУКЪ.

Издаваніе на акціята запазени за отоманската имперія споредъ вадетата на актіята на отстъпката.

Публиката са извѣстѣва чи подписуваніята на акціята за желѣзниятъ пътъ отъ Варна до Рушчукъ запазени за Турція ще са отворятъ отъ 1 Септември дѣто иди споредъ слѣдующити условія:

Акціята сѣ отъ 22 турски лири (20 лири стерлини) които ще носѣтъ фѣйда по 5 на стотѣхъ на годината, гарантирана отъ правителството.

Тѣ са издаватъ съсъ цѣна по 13 турски лири и 20 гроша (лири стерлини 12).

За сѣка една акція ще са давѣтъ когато са подписува 5½, турски лири, отъ които 3 лири турски и 30 гроша ще представляватъ залогѣтъ а турскити лири 2 и 20 гроша ще представляватъ първото внисаніе на парити.

Остатѣкътъ който са вѣскача на 7 т. л. и 70 гр. ще са поиска послѣ и броеніето на парити ще стани въ сѣщото врѣме когато станѣтъ апелити които ще са направѣтъ въ Англитера и за които ще са даде извѣстіе въ мѣстнити вѣстници.

Подписвачити ще иматъ право да платѣтъ напълно своити акціи споредъ цѣната на подписваніята (турски лири 13 и 20 гр.).

Когато са прави линіята фѣйдата по 8½ на стотѣхъ за година върху дадената сума ще са заплаща на сѣко тримѣсечіе въ Цариградъ и Варна при Господа К. С. Халсонъ и съдружіе, банкери на компаніята.

Като туку са свърши линіята, акціята ще са радуютъ съсъ фѣйда по 8½ за стотѣхъ на година (върху даденіята капиталъ) гарантирана отъ правителството, и ще земѣтъ участіе въ сѣчкити кярови които ще гоѣтъ да са усѣществѣтъ.

Подписката е отворена:

Въ Цариградъ при Господа К. С. Хансонъ и Съдружіе

Въ Рушчукъ и Варна у писалищата на прѣдпрѣмачити.

Запискити за акціята ще са давѣтъ на сѣки подписвачъ срѣщу заплащаніето на 5½, турски лири за сѣка акція.

БЪЛГАРСКАТА ЦАРЕГРАШКА ЧЕРКОВА.

Днесъ ще кажимъ нѣколко думи за българската цареграшка черкова; сърцето ни трепти, перото ни трепери; нѣ ще ги кажимъ, защото не слушами веки нищо което да ни дава едно утѣшеніе. Сичко скърбно, мъртво. Българската цареграшка черкова лѣжи въ едно твърдъ лошаво състояніе, а нѣкой верачи да са погрѣжи за нѣйното благосъстояние; сѣки глѣда собственити си работи, личнити си интереси, а нѣма нити единъ който да са потруди за направата на това което можѣ да послужѣ силно за свѣрталище и за прибиращице на цѣлъ народъ.

Нѣй го исповѣдуваме чи сѣки пѣтъ когато сме имали случай да посѣтѣмъ българската си черкова, нѣй сме са врьщали сѣкоги тѣжни и печални; и зашто това тѣй? Защото не виждами нѣщо което да мѣза на народно, българско. Сичко са намира въ разорѣніе, въ развала. Нашии предшественици сѣ имали добра мѣсль да направѣтъ едно добро дѣло за сыновети си; тѣ имъ отвориша черковица, съзидѣша имъ мѣто хъ; нѣ тѣя послѣднити намѣсто да усѣвършатъ дѣлото имъ, тѣ го оставѣтъ да пропадни, да са съсѣни, да исчезни, и ето кое ни прави да тѣжѣмъ!

Кон сѣ причинити на това съсѣпване на народната ни черкова? Дали сѣ свѣщенници? дали сѣ управителити? дали сѣ чорбаджити?

Свѣщенници не са виновни; тѣ сѣ хора добри и напѣни съсъ благочестиви чувства; тѣ сѣ извършували съсъ достоинство божественити служби; кѣткал сѣ сѣкоги народѣтъ да са върти около тѣхъ, около народната ни черкова, и сѣ го сѣкоги свѣтвали да отбѣсва чуждити вліанія разорителни за нашето единство. Това бѣше тѣхнѣтъ свѣщеннически длѣгъ; тѣ го испълниха съсъ способностъ: тѣ нѣмаха право да са мѣсятъ на други работи, и това нѣманіе-право доказува най асно и най блистателно чи тѣ не сѣ причината за разорѣніето на народната ни черкова.

Не ни дава сърце да осѣдимъ управителити, нѣ чи ги обичамъ, нѣ не можѣмъ да ги глѣчимъ за работи които не принадлежатъ въ тѣхната сфера; трѣбува да припознаѣмъ чи тѣ сѣ са трудили сѣкоги да посрѣшнатъ първити нужди на черковата, на метохѣтъ, на училището. И ако не е артисувало нѣщо за поправата на тѣя общи заведѣнія, въ тѣхъ не е погрѣшката. Едно нѣщо само не харесуваме въ тѣхнити длѣжностѣ, то е нечистотіята въ която са намира метохѣтъ. Нѣ за това други нѣтъ ще говоримъ.

Колкото за чорбаджити, тѣ не сѣ хичъ виновни. Читателити ни знаѣтъ чи нѣй сме ги глѣчали сѣки пѣтъ когато са правили бизумни и безсѣвѣстни работи. Нѣ тука тѣ сѣ невинни, и за това нѣй не можѣмъ осѣвѣтъ да ги поѣалимъ за работити които сѣ извършили за народното добро.

Има повече. Нашии чорбаджии сѣ полагали сѣкакви усилія за обществениѣтъ успѣхъ на народѣтъ; истина тѣ сѣ ги полагали малко глупаши и малко безосновно, за което и въ много работи не сполучиха, нѣ тѣ сѣ имали сѣкоги добра воля за даработѣтъ за развитіето на народнити интереси.

И въ тѣя послѣдни врѣмена когато черковнитѣ ни въпросъ избухна отъ дълбочината на фанариотскити мѣки, налѣ бѣха тѣя чорбаджии които познаха, първити, нуждата за основаніето на една народна българска черкова въ Цариградъ върху която да са подпрѣ тоя важенъ въпросъ за насъ Българити? налѣ издадоха и обявление за да са съберѣтъ пари за това общо дѣло? налѣ жертвуваха и тѣ сами по нѣколко значителни суми само и само да го турѣтъ въ осѣществѣваніе?

Нѣ какво излѣзе отъ тѣя благородна и патристическа постѣлка? Отговори ли народѣтъ както трѣбуваше на тоя въгласъ? нѣ. Само отъ нѣколко градища са събра по нѣщо, а отъ другити нерачниха и да са убѣдѣтъ. Чорбаджити вложиха събранити пари за основити на прѣдпрѣтѣта черкова, и послѣ какво направиша? тѣ спряха отъ нѣманіе срѣдства. Черковата, направена отъ предшественицити ни, загуби това дѣло имаше, и днесъ тѣ е толкосъ усиромашѣла што нѣма срѣдства за да са померемѣти, ами отѣва въ разорѣніе, въ развала!

Отъ тука сѣки види чи нити свѣщенници, нити управителити, нити чорбаджити сѣ криви за разорѣніето на българската цареграшка черкова. Има друга причина която е дѣйствувала и ще дѣйствува за това злочѣстіе и за много други; тѣя причина е немарливостъта и нечувствителностъта на българскити народѣ.

Какъ Гърцити отъ единъ милионъ души сѣ правили и правѣтъ черкови, училища, болници? Какъ Ерменцити които сѣ три милиона души сѣ правили и правѣтъ черкови, училища, болници? а какъ ти, о народе български, който си отъ седемъ милиона души, да нѣмашъ една черкова, едно училище, една болница въ столицѣта на отоманската имперія; черкова, училище и болница които ти трѣбуваше да имашъ не избѣжно за упазата на твоити интереси.

О като размислѣ, народе български, за твойта немарливостъ и за твойта нечувствителностъ къмъ това което е най драго за сѣчкити народи въобще не ми дохожда друго осѣвѣтъ да заплача и да та остава да лѣжишъ въ злочѣстната си сѣдба!!!

(сѣлдува).

Н. В. Великият Везиръ отправи събди-
жущето писмо до сичките членови на извън-
редната Комисія за здравіето въ отговоръ
на рапортътътъ когото таа Комисія пред-
стави на Негово Высочество.

Господине,

Съсз драго сърце прѣтхъ и съсз го-
лѣмо задоволствіе прочетохъ рапортътъ
когото ми отпавихте съгласно съсз друга-
рити си, за да ми дадети смѣтка за работи-
ти на извънредната Комисія за здравіето.

Предъ сичко, азъ съмъ твърдъ честитъ
да потвърдя съсз васъ на едно чп епиди-
міята която са смалва вначително отъ нѣ-
колко врѣме, е веки на точката да исчезни
дибюдюст отъ столицата.

Припознавамъ, Господине, колко дѣя-
телно и силно съдѣйствува Комисіята, отъ
която виі правити частъ, за сполучваніето
на това събдѣствіе, което бѣше предмѣтъ
на сичкити желанія, и правя си едно истин-
ско удоволствіе да ви кажа чп Царското
Правителство уцѣнява, както заслужаватъ
просвѣтливити и постоянниити усилія които
вашата комисія не прѣстана да прави отъ
денътъ на учрежденіето си; мѣдрити мѣр-
ки за здравіето и за прѣпазваніето които рѣ-
ши и изврши; най сетнѣ наредата на една
лѣкарска служба отъ най задоволителниити
която направи, и сичко това въ день два
дена вѣтрѣ.

И тъй като ви изражявамъ, Господине,
пълното задоволствіе на Царското Правител-
ство земамъ и пр. — (подписанъ): Фуадъ.

ПРИЯТЕЛСКА КОРЕСПОНДЕНЦИЯ. (1) (ПИСМО ПЪРВО.)

Приятелю,

Тоя въпросъ най ясно показа и нашето
вѣвѣжество, и лѣжлиностъта на това що знае-
ме, що сме научили въ школытъ. И когато го
почевахъ, и сега—още не си си обяснили
сѣщностъ на този въпросъ и какво искаме отъ
нѣго. Ный още не сме са съгласили какъ да го
наредимъ: черковенъ ли, іерархически ли или
другояче. Отъ това и срѣдствата, дѣто сж са
прѣдлагали до сега за рѣшаваніето му, за ни-
що не ги бива. Освѣнъ глупостъ и зло друго
не може излѣ отъ таково рѣшаване, каквото
сж го прѣдлагали до сега. Между това рѣша-
ването на този въпросъ не е до толкова труд-
но нѣщо; при днешнижъ свободж на съвѣстъ-
тъ въ Турско той са рѣшава твърдъ лесно,
стига само въ главжтъ ни да има здравни и о-
прѣделении понятія за това: какво нѣщо е
черкова, какво е іерархія, какви сж основити
на тѣзи учреждения, какво нѣщо е человекъ и
каково е назначеніето му въ мѣръ, какво ще ка-
же врѣме и нѣговитѣ потребности и пр. и пр.
Ако да ни бѣше нашата глава набита съ мракъ
и други подобни работи, тоя въпросъ, повта-
рямъ, отдавна бы са рѣшилъ, и рѣшилъ бы
са безъ шумъ, прѣпирни и попрыжни съ Гърци-
тъ. Сѣки отъ насъ бы го рѣшилъ въ главжтъ
си и бы наредилъ правила за свой религиозенъ
животъ споредъ понятіята си, безъ да пыта
за това патриарха или други бръдати добро-
желатели.—

Отъ казаното са разбира, какви трѣба да
бждатъ школытъ ни, ученіето въ тѣхъ и какво
е назначеніето на тѣзи, дѣто сж тръгнали по-
диръ ученіето. Такива школы не щѣха да бж-
дѣтъ дж ереме за обществото, такива учени
не щѣха да бждатъ безполезни и често вред-

дни за него, и тахвитѣ знания не щѣха да бж-
дѣтъ мрътви.

Нѣ не сж таканъзъ нашитѣ школы: тѣ
днесъ и не подозриватъ за какво са назначени.

Ный са старинни колкото можимъ, за на-
шитѣ школы, ный харчимъ за тѣхъ пары и отъ
сѣ сърце жалеамъ да цѣвѣжтъ. Нѣ по незлоб-
ливжъ си прототж, ный и тука не знаимъ
какво искаме и какъ са то достига. Цѣвѣніето
на школытъ ный измѣрваме съ паритѣ, дѣто
сми похарчили за тѣхъ, съ числото на учите-
литѣ и ученицѣтъ, съ училищнитѣ программы.

Единственната истинска мѣрка за школы-
тъ е—дѣйствителната полза, дѣто тѣ прина-
сятъ на обществото, като му даватъ знания ко-
ито развиватъ ума и улѣсняватъ живото.

Ами виждаме ли ный такважъ ползж поме-
жду си? Срѣщамъ ли въ живота си улѣщенія,
излѣзли отъ школытъ ни? Почти не. Нашия до-
машенъ, общественъ животъ, като извадимъ
вънкашната му страна, като напримѣръ, прѣ-
мѣны, балове, танцове и други подобни глупа-
винны—остана си сѣщо тѣжъ глупавъ и без-
смысленъ, каквото и отъ по напредъ. Отноше-
ніята на мѣжа и жената сына и бащата, бра-
тіята, на членовитѣ въ обществото—сичко па-
триархално, нельпо. Ни единъ лучъ отъ разум-
ностъ не е влѣзълъ още тамъ, защото нѣма
отъ дѣ да влѣзе. Школытъ не даватъ такважъ
нѣщо. И не сѣмъ не ни даватъ здрави готони
знанія сегашнитѣ наши школы, ами още и не
ни научаватъ да мислимъ като хора. Нийдъ азъ
не съмъ видѣлъ такаважъ умственъ апатія, как-
вото у насъ Българитѣ. Никакво явление на на-
шія животъ, никакви общественни въпроси не
възбуждатъ мисльта ни! Защо тѣжъ? Защото
още отъ мааки ни направили да не мислимъ и
да не разбирами нищо, като ни учили такважъ
нѣща които никакъ не възбуждатъ мисльтъ,
а я приспиватъ, и тѣй ни учили, каквото да не
можимъ да мислимъ.

Въ практическо отношение още по добръ
са види ползата на школытъ ни. Въ земедѣ-
ліето ни, въ ремеслата ни, въ промышленностъ-
тъ ни (каква е и та!), на късо, въ сичкитѣ
сѣфри на нашия практически животъ не сж ста-
нали никакви улѣщенія: ни въ орждіята, ни
въ способа на обработваніето не сме направи-
ли баремъ най-малко измѣненіе къмъ добро. Се
старото, се трудното и неспорното. Ный нѣма-
ме хабѣръ за това, какви чудеса е направила
науката за живота, за снѣстваніето на човѣш-
кія трудъ и за полезното употрѣбляване на тоя
трудъ. Това не ни учатъ школытъ.—

На такова учение тѣ глѣдѣтъ сѣ прѣзрѣ-
ніе. За тѣхъ мѣдростъта е въ риториката, въ
историческитѣ расказванія. Злѣ разбрани и
криво истѣкувани,—въ отвѣченнитѣ нравоу-
ченія, извлечени изъ главжтъ на разни фило-
софи, а нѣ изъ природата на нѣщата,—въ
нѣказвы си философески и логически брътве-
нія, които хептенъ поирачаватъ крѣхкіятъ мо-
зѣкъ на младитѣ ученици и въ много други,
които другадъ ще исчисля. А природата и нѣй-
ното изучаване не заслужаватъ вниманіето на
школытъ; знаніята дѣто трѣбватъ за заніятията
на хората, не влѣзатъ въ тѣхнитѣ программы.
—Ако продължаваме да живѣиме съ тоя умъ,
ако са довольствования съ тѣзи знанія, дѣто ни
даватъ сега нашитѣ школы и дѣто сж лѣжли-
вы (защото само тѣзи знанія сж истинны, дѣ-
то сж основаны на природнитѣ неизмѣнны за-
коны), ако не размърдаме мозъка си да помыс-
лимъ надъ нашия животъ и надъ потребности-
тъ му, ный скоро ще останемъ гладни и голи,
ще са обърнемъ на прости слуги у Европей-
цитѣ, които сж умны, учени и мислятъ.

Печална бждѣщностъ!

За да я избѣгнемъ, азъ съвѣтвамъ отъ
една страна, да обърнемъ сичкото си стараніе

за нареджаніето на школытъ си и за въводжаніе-
то въ тѣхъ на реалнитѣ науки, тѣзи науки,
дѣто даватъ истински понятія за сичко и хлѣбъ
человѣку; отъ другъ, да очистимъ школскитѣ
программы отъ тѣзи моралны, философски, фи-
лософически и други мрътви учения, които, ос-
вѣнъ дѣто сж безсмысленны и лѣжливы, гу-
бятъ врѣмето на момчетата, исцабавятъ нѣмъ
ума и убиватъ въ тѣхъ една избобрѣтателностъ
и самостоятелностъ, безъ които живото е глу-
паво нѣщо . . .

Азъ съвѣтвамъ това не само въ името на
нашитѣ материални интересы, а и въ името на
нашитѣ нравствени трѣбованія. Безъ положи-
телни знанія нѣма истинска нравственностъ. Са-
мо положителнитѣ, вѣрнитѣ знанія даватъ ра-
зумны правила за нѣйнитѣ обязанности.—

Споредъ Г. И—а, нашитѣ школы не удо-
влетворяватъ своето назначеніе—да даватъ по-
лезни знанія и да възбуждатъ мисльтъ на дѣ-
цата, за да можѣтъ и вжнѣ отъ школытъ да
работятъ самостоятелно. Съ това съмъ съгла-
сенъ и азъ. Нѣ като са съгласявамъ съ това,
азъ не можъ да не забѣлѣжа, че нашитѣ шко-
лы иматъ освѣнъ учебнитѣ, горѣказаннитѣ за-
дачи, и други задачи—граждански и обществен-
ни. Тѣзи задачи истичатъ отъ особенноститѣ
на мѣстото, отъ мѣстнитѣ интересы, отъ осо-
бенноститѣ на нашето положеніе въ Турско.

Тѣзи задачи азъ поставямъ така: да са
махнатъ прѣградитѣ, дѣто раздѣлятъ Турци
отъ Българи, да са унищожни недоверіето меж-
ду тѣзи два народа, като са обединятъ инте-
реситѣ нѣмъ и да са доказва солидарностъта на
тѣзи интересы, да са приготвятъ хора за об-
щественнитѣ и гражданскитѣ длѣжности. Сич-
ко това може са достигнижъ чрезъ училищата. Ко-
гато училищата станѣтъ общи за Турци и Бъл-
гари, когато първитѣ видятъ какво са прѣпо-
дава въ тѣхъ и какви нѣмъ са цѣлитѣ, тогѣва
недоверіето отъ самосѣбеси ще падни, а на-
шето равноправство съсз Турцитѣ ще възвима
мѣсто.

По този начинъ необходимо е макаръ по
градищата да има общи училища и за двата на-
рода.

Ты сега видѣ какви са задачитѣ на наши-
тъ школы, и до колко тѣзи задачи са дости-
гатъ; защо не са достигатъ тѣзи задачи и за-
що нашитѣ школы сж безполезны при сегаш-
нитѣ си нареды и учение—азъ казахъ макаръ и
съ чужди мисли. Остана сега тебе да чуѣме.
Като ми пишешъ, забѣлѣжи право ли съмъ пи-
салъ, или криво. — Хавезонъ.

ЕДНО ПЪТУВАНІЕ ОТЪ ЦАРИГРАДЪ ДО СОЛУНЪ

Тръгнахъ отъ Цариградъ презъ Юлія.
Врѣмето бѣше добро и морето тихо. Числото
на пасаждерити които намѣрихъ у вапорѣтъ
съсз когото тръгнахъ бѣше отъ петстотинѣ
и седемъ десѣтъ души. Сички пристигнахми
здро и весело до Солунъ. Нѣ въ Солунъ го-
лѣми мѣжи ни чакали. Щомъ хвърлиха мор-
цити паропловната хоругва, ето чп додоха ту-
такси карантинаджѣити; тѣ додоха на минута-
тата заповѣдъ да изнесемъ калѣбалѣжити си.
И кой да ги изнесе? Евренти. Тѣ хитри Евреи
разграбиха дрехити ни безъ да ни питажъ.
Сѣки грабеше какъто свари. Нарѣдба нѣмаше.
Много дрехи испадѣха въ морето и много
сломливи нѣща са испотрошиха отъ сѣзната
бързотія на тѣя Чифути. Братѣ Геновичъ, да
бѣхте са намѣрили при менъ какво ли щѣхте
да кажите! — Калѣбалѣжити ни са занесоха
половинъ часть далѣкъ отъ Солунъ. За мауна
парѣжъ платихми по единъ бешлики. Тѣ сж
ѣрлиха въ една кѣща виране а не карантина.
Безмилини гардіини ни чавахъ въ това виране.
Щомъ пристигнахми ній, тѣ звездоха едни въ
стан, други въ дворѣтъ. Хлѣбъ нѣмаше; во-

да нямаше. Огладняхми и нямаше отъ дъ да са нахранимъ; Ужедняхми и нямаше отъ дъ да земемъ вода да си нахвасимъ устата. Онія които умираха отъ жедъ, намиреха единъ гиряцъ въ това време нечистенъ отъ десетъ години и са насмукаха. Следствията бяха страшни. Въ единъ день паднаха осемъ души. Единъ дълбокъ страхъ облада сичкити пжници. Тъ дигнаха една голъма гюрютія, и тогасъ и хлъбъ са донесе и вода са донесе, нъ са продаваха по сжкло отъ шекерятъ и отъ виното. На другиятъ день зеха да ни доносятъ редовно за яденіе. Нъ какъ бай Геновичъ! една ока вино са продаваше 8 гроша; една ока ромъ 16 гроша; една ока хлъбъ 3 гроша; едно пиле обвърено съсъ вода 10 гроша. Обаче тръбува да забележите чи и това не щяхми да сполучимъ ако не бяхми сж уплакали два пжта наредъ на консулти французки, руски и гръцки. — Болъстѣта свирепствуваше помежду ни. Въ петъ дена яхтръ 138 души умрѣха. Адетатъ беше да вадимъ карантина 11 дена, нъ вътръ въ тѣ дни да нѣмами никакви мъртвецъ. Четиръ дена наредъ нѣмахми нити единъ мъртвецъ, и мислѣхми чи ще държимъ още седемъ дена за да излѣзимъ отъ вирането. Нещешъ-ли на петіятъ день умрѣ единъ кадія и ній пакъ зафанахми да бромъ динти си отъ ново. Най сетіхъ видѣхми чи нече излѣзимъ на глава съсъ карантината въ волто стояхми. Съсъ смъртъ са борѣхми а съсъ смъртѣта не са играй. Най-напредъ са съгласихми да отирамъ една жалба до Солунскія Валиа за да ни извади отъ тука; въ противенъ случай да излѣземъ съсъ сила и каквото да стани да стани. Зеръ бяхми отчаяни, и незнаяхми какво да направимъ за да излѣзимъ отъ това смъртоносно положение. Валията прѣз жалбата ни, и даде заповѣдъ да ни заварѣтъ въ Карабурну. Това стана въ три дена. На Карабурну намѣрихми колиби нарочно направени за карантина. Нія са наръгахми вътръ. Хавата беше добра. Хората зеха куражъ. Ястїята намѣрихми малко сжжички, нъ намѣрихми доволно. Много пжници бяха свършили парити си и нѣмаха съсъ какво да си купятъ хлъбъ; отъ тѣ бѣдни имаше и болни и нѣмаше кой да ги погледни! Сѣки бѣгнаше отъ насъ като чи бяхми ній сжща холера. Православни бяхми и никое православно духовно лице не доди да ни даде ако чѣ друго а то бари нѣколко думи за утѣха! Жално нѣщо брате Геновичъ! Само сестрити на милосердіето додоха та ни посѣтиха; тѣ раздадоха пари, ястїята, лѣковни на сичкити тѣ дѣто са нуждааха. Колко тръбува да благодаримъ сестрити на милосердіето! Колко тръбува да фалимъ католическото духовенство за нѣговити прѣвѣсходни добродѣтели! Сѣки го фалише тука. И кой нѣма да го фали когато то само прави да са фали чрезъ добрити си работи. Сѣки корѣше грѣцкото духовенство, и кой нѣма да го кори когато то само прави да са кори чрезъ лошавити и нехристїанскити си работи! Колкото пжници умрѣха тѣ са заровиха като добячета безъ опѣло, безъ попови; и какъ да не корѣ едно таквось духовенство!!! — Тринайсетъ дена стоимъ въ Карабурну и сестрити на милосердіето не преставаха да иджтъ сѣки день да ни нагледжтъ. Г-нъ Тюрекъ, управителъ на католическото заведение тука, дохождаше и той сѣки день нѣ само да ни утѣшава духовно нъ и да спомога материално на онія които са нуждааха.

Предъ да свърши азъ ще притуря чи съсъ помощта на католическото милосердіе, ній сполучихми да прикараме здраво законѣтъ на карантината. Послѣ доди заповѣдъ сѣки да отиде за мѣсторожденіето си макаръ много хора да нѣмаха работа въ Солунъ. Коня и мага-

гарѣта бяха веки приготвени за юджити. Тѣ сж испроводиха до солунската мезра придружени съсъ запѣтата като на сюрдюнъ, като оставиха по 41 грошъ на карантината. Колкото за менъ и за други нѣкои лица които нѣмахми нужда да влѣземъ въ Солунъ, дадохми по двѣ бѣли меджидїета на гавасъ-башїята съсъ силата на които можихми да влѣземъ за да рахатясами. — Георги Ивановъ отъ Велесъ.

КОРЕСПОНДЕНЦИИ НА ТУРЦИЯ.

ВАРНА, 24 Августъ. — Отъ много години насамъ тукашнитѣ чорбаджїи сж налагали по угодата си данѣци на сиромашїята подъ видъ царски данѣци, а тѣ бѣше за въ джобовити имѣ. Сиромашїята нѣмаше хаберъ отъ тѣ работи. Нъ въ тѣя послѣдни времена тѣ съзря нѣщо и позна чи сж злоупотребяваше отъ страна на чорбаджїити; тѣ имъ понеска смѣтка. Нъ какво ѣ отговориха тѣ? сиромашїята знай само да пій, тѣ не знай да глѣда смѣтка.

Разгнѣвена отъ тоя отговоръ, сиромашїята са отирави до мѣстното правителство съсъ жалба. По заповѣдъ на Митхатъ-паша назначи са една комисїя подъ прѣдседателството на градскїятъ ни управителъ Абдул-Рахманъ-паша която разглѣда безпристрастно хисапити на чорбаджїити и позна чи въ растояніе на четири години 180 хиляди гроша сж събрали отъ сиромашїята подъ видъ царски данѣкъ, безъ да има хаберъ царщината. Тѣя пари сж губатъ. Чорбаджїити искаха да са извинятъ като твърдѣха чи тѣ пари сж похарчили за общественни работи!

Насърчена отъ тѣя откритїя сиромашїята понеска щого да са направятъ смѣтка за двацетъ и седемъ години; една особна комисїя са назначи за тѣя работа, и единъ особенъ чиновникъ са проводи отъ Русчукъ. Тѣя дни ще фани дѣлото си, и ще сми въ състояние да познайми чи магазини, богатството и кѣщїята на чорбаджїити сж направени съсъ потѣтъ на сиромашїята подъ видъ царски данѣкъ.

На пристигнуванїето на чиновникѣтъ отъ Русчукъ нашити чорбаджїи са неспокоинѣха, тѣ свикаха сиромашїята въ дѣвическото училище дѣто подъ прѣдседателството на владиката Агіоевъ Варнисъ самѣчиха да убѣдятъ сиромашїята да подиниши какъ нече да разглѣдува никазни хисапи. Владиката каза чи който не испълни това, ще го афореа. Народѣтъ отговори чи тѣя заплашаванїа не минуватъ сега! Ты не си въ теченїето на тѣя работа и не трѣбува да са мѣнишъ. Владиката са разсърди отъ тѣя думи и испѣди оновова който му ги каза. Нъ народѣтъ не са забави да са дрыпни и той Царското правителство тури голѣмъ куражъ за испитванїето на смѣткити. Комисїята са нареди веки и каквото направи азъ ще ви пиша.

ПАНАГОРИЩЕ, 24 Августъ. — На драго сърце приходямъ да ви извѣстѣя съгавнїето на едно читалище въ селото ни. Както всѣко нѣщо изначало бива трудно, основачити на това заведение посрѣщнахъ голѣми мжнотин, но сега, съ Божя помощъ, ся веки нареди и миналата недѣля ся отвори въ една отъ училищнитѣ ни стаи. Забележете, чи основачити сж почти се отъ младежити, у кои си и не мислеше чи такова нѣщо щѣтъ произве. Следователно тѣ заслужаватъ голѣма похвала въ отношение къмъ това, стига да бждѣтъ маже достойни да го поддържѣтъ и трудовети имъ не щѣтъ остана суетни. Около 30 души членови са написаха и всякой день са написуватъ. Администратїити на българскѣхъ журналистѣхъ щѣтъ са извѣстѣтъ да ни испрацжѣтъ отъ листовети си. Умоля-

ватъ са и всичкити наши родолюбиви съотечествениници да ни проводжѣтъ въ даръ, кой каквото обича: било вѣстникъ, било други книги ползѣни книги.

ШУМЕНЪ, 28 Юлія. — Тѣжъ година съ нетѣрпенїе чакахми деньтъ на испитанїето за да чуемъ отъ ученицити нѣщо, както отъ прѣди додѣто бѣше училището ни въ порядѣкъ. То стана на 11 текущого. Нъ по многото отъ първитѣ ученици не дадохъ испитъ, пакъ и на онія, колкото сж испитаха бѣше динѣ слаба работа, нъ слава Богу! че и до толкова стана. За причинѣхъ дѣто най първитѣ ученици не излѣзоха на испитанїе, и до сега не може да са проумѣе. Тука за прѣдмѣтити, на които са испитаха ще прѣмина мѣлчїишкомъ, защото, като не бяхъ редовно сичкити ученици, не можѣ да са проумѣе на цѣло ни за единъ прѣдметъ, освѣнъ турскїй языкъ на когото, споредъ силата си са отговориха добръ.

Въ другѣхъ недѣля на 18 того стана испитанїето на дѣвическото ни училище. Нѣма какво да кажа за него. Сутренѣта, слѣдъ отпусѣтъ на церковжѣтъ, въ горнето ни училище голѣмата зала бѣше веки украсена съ цвѣти и съ образѣтъ на Н. Ц. В. Султанѣтъ и пѣлни съ хора и отъ двата пола, а по много отъ женскїй. Следъ изрѣкванїето на едно слово за подбужданїе къмъ науката отъ Г-на Н. И. Бацарова, който съ Господжїята си ведно е и управителъ на дѣвическото ни училище, и испѣванїето отъ дѣвичити на единъ пѣснь съ моленїе за здравїето на Н. Ц. В. Султанѣтъ, захватиха испитанїето и са испитаха дѣвичити и отъ трити разряда на слѣдующити прѣдмѣти: 1-ый разрядъ на православенъ Катихизисъ, свѣщенно Битописанїе, Българска Грамматика отъ словосъчиненїе съ различенїанїе, Гражданско Землеописанїе на Азія и България, Исторїя, Благоустрѣвїе и Числителница дробити и отъ четвъртѣхъ дѣйствиа съ нѣкои задачи. 2-ый разрядъ: на православенъ Катихизисъ, свѣщенно Битописанїе, Българска Грамматика до глаголитѣ, Землеописанїе Европа и численїе именования числа до изятїе; а трѣтїй разрядъ: православенъ Катихизисъ, свѣщенна Исторїя, читанка и численїе отъ простити дѣйствиа до изятїето.

На всичкити тѣя прѣдмѣти са отговарѣха дѣвичити тѣя ясно и дързновенно, щото присѣжествующити не осѣтихъ какъ са минѣхъ трити часа время, въ което трая испитанїенїе, ѣи не можѣ ви исказа Г-не Редакторе, радостѣта, която са описуваше по лицата на слушателити, щото многома отъ родителити бащи и майки ся просълзиха отъ радостъ, като слушаха своити рожбы да са изражѣватъ тѣя свободно. Испитанїето са продължи и слѣдъ пладна отъ 8 до 10 часа. Послѣ ся прѣглѣда ржководлїето въобще на всички дѣвчїи, и то бѣше най чудното и привлекателно нѣщо за всякого; всякой глѣдаше съ любопытство разни нѣща ошити на платно и на навѣхъ Кесїи, чехли, лѣганичїи, френски рѣмы, масы и прочїи кѣщїи потрѣбы, които прѣди време сж купуваха отъ вѣнъ съ пари.

ФРАНЦИЯ.

Отъ нѣколко време французкити вѣстници са внимаватъ твърдъ живо съсъ въпросѣтъ на децентрализацията; тѣхнѣти разискуванїи върху тоя важенъ и интересивъ въпросъ вдѣлжуватъ отъ день на день добри впечатленїа въ духовити; партїята за децентрализацията зема голѣми развитїа сега.

Цѣлѣта за децентрализацията е да прѣобрази общественното положенїе на съ-

гражданин у Франция. Понеже жителите не са свободни въ общите си работи, ами са подчинени под командата на градоначалникът, търсят да са управляват сами въ това дѣто са относно до обществените им работи. На това правителството не е разположено. Нѣ тая мисъл е добра; и ний ублажава Франция чии искат едно пѣщо твърдѣ нужно за тѣхното напредване.

РУСИЯ.

Царятъ на Московити направилъ тѣ дни една разходка въ Москва, придруженъ съ съ двамата си сѣнове. Той посѣтилъ земледѣлската академия на тоя градъ и почелъ съ съ присѣствіето си талимити които станали въ полето Кудинско. На другиятъ день Н. Ц. В. направилъ една визита на черковата на Спасителя и на заведѣніето на пивовити.

По пладня Александръ II обѣдувалъ заедно съ сѣновити си при главниятъ управителъ на Москва. Сичката му свита и първенците на градътъ бѣле поканени на тоя обѣдъ. Много жени отъ високото благородіе развѣселявали тоя обѣдъ. Царятъ на Московити, казува Журналъ де Петербургъ, са прѣзлѣ на сѣждѣ съ едно голѣмо въхищеніе.

Ако тѣя сѣдѣнія сѣ точни, ний нѣма освѣтъ да насърчимъ Александра II да слѣдува съ съ постоянство системата на прѣобразованія; съ съ тоя начинъ народити на имперіята ще могатъ да са възродятъ; и тогасъ нѣ само тѣ ще бѣждѣ искрено прѣдадени нѣму, нѣ и имперіята ще можѣ да са турн на основи които да ѣ усигорятъ единъ дългъ животъ.

НАПСКИ ВЛАДѢНІЯ.

Папата слѣдува да стои на кастель-Гандофо. Въ Римъ работити отиватъ добръ. Тѣ дни разни принаски станали по религіозни кржница за скорошната консисторія въ Вячиятъ градъ. Незнайни какво ще кажи консисторія. Слушали сме само. Баща ни не е билъ папичанинъ та да знаимъ какво ще кажи и да ѣ разкажимъ на читателити си. Зеръ право. Ако заминимъ пакъ тѣж, читателити нѣма да разбержѣ нищо. Ако пакъ кажимъ нищо страхъ ни да не зѣрками. Сега нити насамъ, нити нататѣкъ. Нѣ както и да е читателити трѣбува сякоги да са задоволяватъ. Отваряни рѣчникътъ латино-французки и намирами слѣдующето тѣкованіе: консисторія ще кажи едно събрание отъ кардинали председателствано отъ Папата. Дѣто ще кажи касей-са за едно таквовъ събрание. Подобни събрания ставатъ сяка година въ Римъ; тѣ са занимаватъ съ съ положеніето на черкувата. Пин IX са тѣмжалъ да кажи едно слово въ това събрание; той щялъ да осѣди сегашнитѣ доктрини. Казуватъ чии въ цѣла Европа хората чакали съ съ нетърпение словото на святитѣ Отецъ. На свѣршаваніето на консисторіята много чиновници отъ дипломатическото тѣло на Свѣтото Сѣдалище щели да са извадятъ. Хората притурятъ чии въ тоя случай Пин IX щялъ да отпрати едно окржко писмо до сичкити владци за да имъ извѣсти осемнайсѣтѣ стогодишница на Свѣти Петра.

ПОРТУГАЛИЯ.

Португалскитѣ работи не интересуватъ твърдѣ нашити Българи, и за това ний никоги не сме хортували за тѣхъ. Обаче днесъ ще кажимъ нищо. Прѣдъ няколко дена португалската царица бѣше добила едно момченце. Това момченце трѣбуваше да са кръсти споредъ християнскитѣ закони. Царятъ на Италия са поканилъ да му стани кръстникъ. Нѣ като е афоресан лизбонскитѣ патрикъ са въспротиви на това:

папскитѣ представителъ не остана и той по доло отъ първитѣ. Нѣ дѣтето трѣбуваше да са кръсти; и кой да го кръсти? Въ тоя случай какво направя португалскитѣ царъ? Той са отпраща до французскитѣ императоръ и му предлага да стани кръстникъ на дѣтето му. Една телеграфическа денеша ни извѣстява чии Наполеонъ III прѣзлѣ съ съ драго сърце предложението на събратѣтъ си и далъ потребнитѣ заповѣди на посланикѣтъ си за тая работа.

СЪРБИЯ.

Писмата които прѣйхми отъ Бѣлградъ ни извѣстяватъ чии Михаилъ-бей наравилъ тѣ дни една разходка по вътрѣшнитѣ градища на Сърбиѣ. Той са малѣ петъ нѣдѣли; министрити, митрополитинѣтъ, сенаторити, сѣдницити които бѣле и тѣ на разходка сѣ върнали въ градѣтъ и зафанаи работити си. Кореспондентинѣтъ ни са надила чии сега скоро съпросѣтъ за възнагражденіето на турскити мюлкисайби които са извадиха прѣдъ двѣ години отъ Сърбиѣ, ще земе едно добро рѣшѣніе.

Сърскити вѣстници хортуватъ за една работа твърдѣ чудна които станала по вѣрчето на праздницити въ Бѣлградѣ. Единъ протестански попъ, управителъ на една твърдѣ голѣма махла въ Лондра поискалъ прѣзъ праздницити да са прѣчнети отъ архіепископѣтъ бѣлградски. Той попъ са казувалъ Г. Дентонъ. Нѣ владиката отговорилъ чии неможѣ да направи това. Протестанскитѣ мисіонеринѣ намира друго сѣдство: той направилъ една разходка по цѣла Сърбиѣ и накарва одного попа мислѣти отъ единъ мѣнастѣръ та го причестява. Мисіонеринѣтъ си отива въ Лондра съ съ убѣжденіе чии сполучилъ да съедини православната черква съ съ англиканската. Митрополитѣтъ отъ Бѣлградъ са научава за тая работа и зема та обрѣснува брадата на онзи попъ който го прѣчистилъ. Добъръ урокъ за нашити попови!!

СЪКАКВИ НѢЩА И НОВИНИ.

— Казуватъ чии французкото правителство проводило до сестрити на милосердіето хилда-франга за да са раздадѣтъ по бѣднитѣ класови на столицата.

— Хариулахъ сѣнди, отомански посланикъ при персѣискитѣ дворѣ, пристигналъ сега скоро въ Техеранъ. Той са прѣзлѣ добръ отъ Шахѣтъ.

— Казуватъ чии холерата изчезнала въ Русчюкъ, нѣ са появила въ Ридинъ!

— Пишатъ ни отъ Шумѣвъ чии жителити са радували съ съ едно добро здравіе. Никакъвъ бѣлегъ на холера не са е появилъ още въ тоя градъ. Нѣ хората бѣле толюкъ исплашени щото ще ѣ направятъ да доди сама. Правителството zelo веки съ съ голѣма енергія ижеиническити мѣрки; то заповѣдало една голѣма чистота по сичкити улци.

— По заповѣдъ на министрѣтъ на Зантіето сичкити болници и амбуланци (привременни спитали) които сѣ бѣха турили на разположеніето на публиката, прѣставатъ веки по причина на ичезнуваніето на холерата.

— Свѣтътъ за здравіето отпрати слѣдующето писмо до Г-на Боре, управителъ на лазаристити въ Истокъ; ний го заѣмаи отъ една французка газета и го помѣстами за любопитство на читателити си:

Господине управителю,

Свѣтътъ за здравіето на имперіята прѣзъ извѣстіе за начинѣтъ пѣленъ съ съ куражъ, прѣданность и милостивость просвѣтлени съ съ които вѣй помогнахте на сичкити тѣя които страдаху около васъ прѣзъ холерата.

Сѣки отъ членовити му са удивляваше, безъ да са слиса, за новити бѣлези на добро.

дѣтелѣта които дадохте въ това свѣрѣпо обстоятелство, и Свѣтътъ рѣши единодушно, чии въ името на човѣшната, възблагодаренія трѣбува да ви са отпращатъ.

Ний знаимъ, Г-не управителю, че доброто което правите произлязува отъ доброто ви сърце, и че само вѣй незнатиѣ стойността му; и ний глѣдѣи възблагодареніето което отдавамъ на вашата добродѣтелъ като една жертва наложена на вашата скромность въ общитѣ интереса. Позволете ни прочее за това качество отгорѣ да ви изразимъ високо сичката наша признателность и удивленіе за вашето примѣрно поведѣніе,

Съ съ тѣя чувства имамъ честь да сми и пр.
(слѣдуватъ подписити.)

— Научаваи са чии въ Казанлъжъ, Ески-Завара, Сливенъ и въ много други български градища холерина са появила прѣдъ няколко вѣрме. Нѣ днесъ нѣмало нищо. Само въ Сливенъ умрѣли трима души отъ холера. Отъ това са вижда чии въздухѣтъ не оставилъ холерата да направи упростощенія както въ Цариградѣ.

— Въ единъ отъ послѣднитѣ си бройови ний бѣхми глѣчели докторъ Чомаковъ за низкото поведѣніе което държа прѣзъ холерата. Сега той са разсѣдилъ срѣщу насъ и нерачи веко да прѣйма Турциѣ. И защо? Защото казала правото. Нѣ само съ съ това не са задоволилъ докторъ Чомаковъ: той изрѣклъ и много неприлични думи на раздавачѣтъ ни. Тѣя думи характеризуватъ нѣговото въспитаніе. И когато ни са падни случаи, ний ще ги обнародуваме за да го сѣди публиката. Думити сѣ типъ на човѣка. Колкото за сега, докторъ Чомаковъ са умолява да ни внесе стойността на вѣстницити които е прѣймалъ до сега. Тѣж правятъ честнитѣ хора. И, ако нерачи, ний знаимъ да земемъ други мѣрѣи. Тука не е Кина градъ.

— Писмата които прѣйхми отъ разни градища ни извѣстяватъ чии житата не станали нийдѣ тая година въ Бѣлгарія както прѣмвалнитѣ години. Молдо-Влахія пригърпѣла сѣщата сѣдба.

— Г-нѣ Бурмовъ не ни са отговори на бѣлжката която единъ прѣятелъ му бѣше направилъ. Тоя прѣятелъ ни помоли да ѣ вмѣстимъ пакъ. Ний отсѣжнуваме на молбата му.

— Единъ прѣятелъ ни помоли вчера да попитамъ прѣзъ вѣстникѣтъ си Г-нѣ Бурмова да ни кажи какъвъ интересъ имѣтъ Българити отъ трѣгваніето на нѣкого си діаконъ Акакіѣ отъ руското посолство за Петербургъ косто той извѣсти. Това извѣстіе са видѣло много чудно на нашитѣ прѣятелъ, и за това той е твърдѣ любопитенъ да са научи. Нашитѣ прѣятелъ притрури чии ако Г-нѣ Акакіѣ бѣше единъ владика или друго нѣкое лице което да занимава едно високо мѣсто въ чинѣтъ на православната вѣра, тогасъ разбираи чии има мѣстото си. Нѣ той е единъ простъ діаконъ, и нѣ само не прилича да са извѣстява прѣзъ вѣстницѣ, нѣ не заслужава да са говори за нѣго и частно помежду хората.

ПРОТИВОХОЛЕРИЧЕСКА ТЕНТУРА.

Тентура на Гюако, цѣръ срѣщу холерата. Тоя цѣръ, който са употребява твърдѣ много въ Америка срѣщу ухапваніето на змѣитѣ, са е давалъ отъ док. Шабѣръ въ хлѣди холерически случаи съ съ най голѣмъ успѣхъ.

Тентурата приготвена споредъ предписаніето на док. Шабѣръ са намира въ англишката спидарія на Галата, Сиджакчларъ, улци Чоилекчи, № 9.

Цѣна на шишето 12 гроша.

Продажба топтанъ и надребно. Испривѣданіе по областити.

Бѣлѣжа. Книжката която е залепена на шишето убѣжда какъ трѣбува да са зема дѣлѣтъ

Отговорникъ Никола Геновичъ.